

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2015. június 16.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Gazdaság- és monetáris politika — Az Európai Központi Bank (EKB) Kormányzótanácsának az eurórendszer államkötvényei másodlagos piacán végzett végleges értékpapír-adásvételi műveletek egyes technikai jellemzőiről szóló határozatai — EUMSZ 119. cikk és EUMSZ 127. cikk — Az EKB és az Központi Bankok Európai Rendszerének hatáskörei — A monetáris politika transzmissziós mechanizmusa — Az árstabilitás fenntartása — Arányosság — EUMSZ 123. cikk — Az euróövezeti tagállamok monetáris finanszírozásának tilalma”

A C-62/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesverfassungsgericht (Németország) a Bírósághoz 2014. február 10-én érkezett, 2014. január 14-i határozatával terjesztett elő az előtte

Peter Gauweiler,

Bruno Bandulet és társai,

Roman Huber és társai,

Johann Heinrich von Stein és társai,

a Fraktion DIE LINKE im Deutschen Bundestag

és

a Deutscher Bundestag között,

a Bundesregierung

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, K. Lenaerts elnökhelyettes, A. Tizzano, L. Bay Larsen (előadó), T. von Danwitz, A. Ó Caoimh és J.-C. Bonichot tanácselnökök, J. Malenovský, E. Levits, A. Arabadjiev, M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund és J. L. da Cruz Vilaça bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

* Az eljárás nyelve: német.

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. október 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- P. Gauweiler képviselőjében W.-R. Bub Rechtsanwalt és D. Murswiek,
- B. Bandulet és társai képviselőjében K. A. Schachtschneider,
- R. Huber és társai képviselőjében H. Däubler-Gmelin Rechtsanwältin, valamint C. Degenhart és B. Kempen,
- J. H. von Stein és társai képviselőjében M. C. Kerber Rechtsanwalt,
- a Fraktion DIE LINKE im Deutschen Bundestag képviselőjében H.-P. Schneider és A. Fisahn, valamint G. Gysi Rechtsanwalt,
- a Deutscher Bundestag képviselőjében C. Calliess,
- a német kormány képviselőjében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben, valamint U. Häde,
- Írország képviselőjében E. Creedon, G. Hodge és T. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítőik: M. Cush SC, N. J. Travers SC, J. Dunne BL és D. Moloney BL,
- a görög kormány képviselőjében S. Charitaki, S. Lekkou és M. Skorila, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviselőjében A. Rubio González, A. Sampol Pucurull és E. Chamizo Llatas, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében F. Alabrune, G. de Bergues, D. Colas és F. Fize, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato,
- a ciprusi kormány képviselőjében K. K. Kleanthous és N. Ioannou, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében M. Bulterman és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, C. Herma és K. Maćkowska, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviselőjében L. Inez Fernandes, P. Machado és L. Duarte, meghatalmazotti minőségben,
- a finn kormány képviselőjében J. Heliskoski és H. Leppo, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Parlament képviselőjében A. Neergaard, U. Rösslein és E. Waldherr, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Bizottság képviselőjében B. Martenczuk, C. Ladenburger, B. Smulders és J.-P. Keppenne, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Központi Bank (EKB) képviselőjében C. Zilioli és C. Kroppenstedt, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: H.-G. Kamann Rechtsanwalt,

a főtanácsnok indítványának a 2015. január 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Központi Bank (EKB) Kormányzótanácsának az eurórendszer államkötvényeinek másodlagos piacán végzett végleges értékpapír-adásvételi műveletek egyes technikai jellemzőiről szóló, 2012. szeptember 6-i határozatainak (a továbbiakban: OMT-határozatok) érvényességére és az EUMSZ 119. cikk, az EUMSZ 123. cikk, illetve az EUMSZ 127. cikk, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló (4.) jegyzőkönyv (HL 2012. C 326., 230. o.; a továbbiakban: a KBER-ről és az EKB-ről szóló jegyzőkönyv) 17–24. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet több alkotmányjogi panasz és egy, az alkotmányos szervek közötti peres eljárás keretében terjesztették elő, amelyek tárgya a Deutsche Bundesbank (német szövetségi bank) közreműködése e határozatok végrehajtásában, illetve a Bundesregierungnek (szövetségi kormány) és a Deutscher Bundestagnak (a német szövetségi parlament alsóháza) az említett határozatokkal szembeni fellépésének állítólagos elmulasztása.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Az OMT-határozatok

- 3 Az EKB Kormányzótanácsa (a továbbiakban: Kormányzótanács) 2012. szeptember 5-i és 6-i 340. sz. üléséről készült jegyzőkönyv értelmében ez a szerv „elfogadta a végleges értékpapír-adásvételi műveletek (OMT) alapvető részleteit, amelyeket az ülést követően kiadandó sajtóközleményben [a továbbiakban: sajtóközlemény] tesz közzé”.
- 4 Az e jegyzőkönyvben hivatkozott sajtóközlemény szövege a következő:

„Ahogyan azt 2012. augusztus 2-án bejelentették, a [Kormányzótanács] a mai napon az eurórendszer államkötvényeinek másodlagos piacán végzett [OMT] műveletek egyes technikai jellemzőire vonatkozó döntéseket fogadott el, amelyek célja a monetáris politika megfelelő transzmissziójának és e politika egységes jellegének a védelme. Az [OMT-nek] nevezett ilyen műveleteket az alábbi feltételek szerint kell végezni:

Feltételeesség Az [OMT] egyik szükséges feltétele a szigorú és hatékony feltételekhez való kötöttség, amelyet az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz vagy az Európai Stabilitási Mechanizmus [a továbbiakban: EFSF, illetve ESM] adott programja tartalmaz. Ilyen program lehet egy, az EFSF vagy az ESM keretében elfogadott teljes makrogazdasági kiigazítási program, vagy egy elővigyázatossági program (Enhanced Conditions Credit Line, fokozott feltételeket tartalmazó hitelkeret), feltéve hogy lehetőséget biztosít az EFSF vagy az ESM számára az elsődleges piacon történő vásárlásra. Az IMF részvétele is szükséges az országspecifikus feltételek kialakításában és a programok figyelemmel kísérésében. A Kormányzótanács akkor alkalmazza az [OMT-t], ha azok a monetáris politika

szempontjából igazolhatók, és ameddig a program feltételei maradéktalanul teljesülnek, a műveleteket pedig akkor szünteti be, ha a céljait elérte, illetve ha a makrogazdasági kiigazítási vagy az elővigyázatossági program meg nem valósítását kell megállapítani. A Kormányzótanács gondos mérlegelést követően, saját hatáskörben és monetáris politikai mandátumával összhangban dönt majd az [OMT] elindításáról, annak időtartamáról és felfüggesztéséről is.

Hatály Az [OMT-t] a jövőben az EFSF vagy az ESM keretében működő makrogazdasági kiigazítási vagy elővigyázatossági programok esetében kell figyelembe venni, a fent meghatározott feltételek szerint. Fontolóra vehetik a bevezetését ugyanakkor a jelenleg is makrogazdasági kiigazító program hatálya alatt lévő tagállamok esetében is, amikor azok visszatérnek a kötvénypiacokra. E monetáris műveletek a hozamgörbe rövidebb végére összpontosulnak, és különösen az egy és három év közötti lejáratú államkötvényekre. Az [OMT] terjedelmére nem vonatkozik *ex ante* meghatározott mennyiségi korlátozás.

A hitelezőkkel szembeni bánásmód Az eurórendszer tisztázni kívánja az [OMT-re] vonatkozó jogi aktusban, hogy elfogadja a magánhitelezőkkel és egyéb hitelezőkkel azonos bánásmódot (*pari passu*) az euróövezet tagállamai által kibocsátott és az eurórendszer által az [OMT] útján megszerzett kötvényeket illetően, az e kötvények szerinti feltételek alapján.

Sterilizálás Az [OMT] révén keletkezett likviditást teljes mértékben sterilizálni kell.

Átláthatóság Hetente közzé kell tenni az [OMT-ből] eredő addigi vásárlásokat, valamint azok piaci értékét. Havonta közzé kell tenni az átlagos futamidőt és az országokénti lebontást.

Az értékpapír-piaci program Az [OMT-vel] kapcsolatban a mai napon elfogadott határozatot követően lezárul az értékpapír-piaci program (Security Markets Program, [a továbbiakban:] SMP). Az SMP-n keresztül nyújtott likviditást a korábbiakhoz hasonlóan továbbra is ki kell aknázni, és az SMP portfóliójában szereplő értékpapírokat a futamidejük lejáratáig tartani kell.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra utaló határozat

- 5 Több, magánszemélyekből álló csoport is – köztük egy több mint 11 000 panaszost számláló csoport – nyújtott be alkotmányjogi panaszt a kérdést előterjesztő bírósághoz az OMT-határozatokkal és a Bundesregierung, illetve a Deutscher Bundestag e határozatokkal szembeni fellépésének állítólagos elmulasztásával kapcsolatban. Ezenkívül a Fraktion DIE LINKE im Deutschen Bundestag az alkotmányos szervek közötti peres eljárásban a Deutscher Bundestagnak az említett határozatokra vonatkozó egyes kötelezettségeinek megállapítását kérte.
- 6 E jogorvoslatok alátámasztása érdekében az alapügy panaszosai és felperese egyrészt azzal érvelnek, hogy az OMT-határozatok együttesen *ultra vires* jogi aktusnak minősülnek, mivel nem tartoznak az EKB hatáskörébe, és mivel sértik az EUMSZ 123. cikket, másrészt pedig, hogy e határozatok sértik a német alaptörvényben (Grundgesetz) szentesített demokrácia elvét, ezáltal pedig sértik a német alkotmányos identitást.
- 7 A Bundesverfassungsgericht kifejtette, hogy amennyiben az OMT-határozatok túllépik az EKB hatáskörét, vagy sértik az EUMSZ 123. cikket, e különböző kérelmeknek helyt kell, hogy adjon.
- 8 E tekintetben, az EUSZ 5. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott hatáskör-átruházás elvére hivatkozva különösen azt hangsúlyozza, hogy a KBER-re ruházott hatáskörnek szigorú korlátok között kell maradnia ahhoz, hogy a demokratikus követelményeknek eleget tegyen, és hogy a határainak

betartása korlátlan bírósági felülvizsgálat alá kell, hogy tartozzon. Véleménye szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az EKB függetlenségét nem sérti ez a felülvizsgálat, mivel ez a függetlenség csupán a szerződések által az EKB-ra ruházott hatáskörökre és azok tartalmi kialakítására vonatkozik.

- 9 A kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül megjegyzi, hogy az alapeljárás panaszosainak panaszai és a felperes keresete nem válik elfogadhatatlanná, ha bebizonyosodik, hogy ezek a határozatok csupán a jövőbeli aktusok elfogadása bejelentésének minősülnek, mivel a nemzeti eljárásjogi szabályok értelmében szükséges lehet a megelőző jogvédelem a helyrehozhatatlan következmények megelőzése érdekében.
- 10 E körülmények között a Bundesverfassungsgericht úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) a) Az Európai Központi Bank Kormányzótanácsának a [végleges értékpapír-adásvételi műveletek egyes technikai jellemzőire (Technical features of Outright Monetary Transactions)] vonatkozó, 2012. szeptember 6-i határozata összeegyeztethetetlen-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 119. és 127. cikk (1) és (2) bekezdésével, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 17–24. cikkével amiatt, hogy meghaladja az Európai Központi Bank monetáris politika terén való, a fent említett jogszabályokban szabályozott hatáskörét, és átnyúl a tagállamok hatáskörébe?

Az Európai Központi Bank hatáskörének túllépését jelenti-e különösen az, hogy az Európai Központi Bank Kormányzótanácsának 2012. szeptember 6-i határozata

- i. az EFSF vagy az ESM gazdaságpolitikai támogatási programjaival függ össze (feltételeesség)?
 - ii. csak bizonyos tagállamok államkötvényeinek megvásárlásáról rendelkezik (szelektivitás)?
 - iii. az EFSF vagy az ESM támogatási programjai mellett lehetővé teszi a programban részt vevő országok államkötvényeinek vásárlását (párhuzamosság)?
 - iv. megkerülheti az EFSF vagy az ESM támogatási programjainak határait és feltételeit (kijátszás)?
- b) Az EKB Kormányzótanácsának a [végleges értékpapír-adásvételi műveletek egyes technikai jellemzőire (Technical features of Outright Monetary Transactions)] vonatkozó, 2012. szeptember 6-i határozata összeegyeztethetetlen-e az EMSZ 123. cikkéből eredő monetáris költségvetési finanszírozás tilalmával?

Az EUMSZ 123. cikkel összeegyeztethetetlen-e különösen az, hogy az EKB Kormányzótanácsának 2012. szeptember 6-i határozata

- i. nem szab mennyiségi határt az államkötvények vásárlásának (volumen)?
- ii. nem ír elő az államkötvények elsődleges piacon való kibocsátása és a Központi Bankok Európai Rendszere által a másodlagos piacon való felvásárlás közötti időközt (piaci árképzés)?
- iii. lehetővé teszi valamennyi megvásárolt államkötvény lejáratig történő tartását (a piaci logikába való beavatkozás)?

- iv. nem tartalmaz a megvásárolandó államkötvények minősítésére vonatkozóan semmiféle sajátos követelményt (hitelkockázat)?
 - v. egyenlő bánásmódban részesíti a Központi Bankok Európai Rendszerét és az államkötvények magán- vagy más tulajdonosait (adósságcsökkentés)?
- 2) Másodlagosan, abban az esetben, ha a Bíróság az EKB Kormányzótanácsának a [végleges értékpapír-adásvételi műveletek egyes technikai jellemzőire (Technical features of Outright Monetary Transactions)] vonatkozó, 2012. szeptember 6-i határozatát nem tekinti az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének b) pontja szerinti kérelem tárgyának alkalmas, valamely uniós intézmény jogi aktusának:
- a) Az EUMSZ 119. cikket és az EUMSZ 127. cikket, valamint a KBER és az EKB alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 17–24. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azok az euróövezeti központi bankok rendszere számára – vagylagosan vagy kumulatív jelleggel – lehetővé teszik,
 - i. az államkötvényeknek az EFSF vagy az ESM gazdaságpolitikai támogatási programjainak lététől és betartásától függő felvásárlását (feltételeesség)?
 - ii. csak bizonyos tagállamok államkötvényeinek felvásárlását (szelektivitás)?
 - iii. az EFSF vagy az ESM támogatási programjai mellett a programban részt vevő országok államkötvényeinek felvásárlását (párhuzamosság)?
 - iv. az EFSF vagy az ESM támogatási programjai határainak és feltételeinek megkerülését (kijátszás)?
 - b) Az EUMSZ 123. cikket a monetáris költségvetési finanszírozás tilalmára tekintettel úgy kell-e értelmezni, hogy az euróövezeti központi bankok rendszerének – vagylagosan vagy kumulatív – lehetősége van arra, hogy
 - i. államkötvényeket korlátlan mennyiségben vásároljon fel (volumen)?
 - ii. államkötvényeket az elsődleges piacon való kibocsátásuktól számított minimális időköz betartása nélkül vásárolja fel (piaci árképzés)?
 - iii. valamennyi megvásárolt államkötvényt lejártáig tartson (a piaci logikába való beavatkozás)?
 - iv. államkötvényeket minimális minősítési követelmények nélkül vásároljon meg (hitelkockázat)?
 - v. belenyugodjon a Központi Bankok Európai Rendszerének és az államkötvények magán- vagy más tulajdonosainak egyenlő bánásmódban részesítésébe (adósságcsökkentés)?
 - vi. a vásárlási szándék bejelentése útján vagy az euróövezet tagállamai államkötvényeinek kibocsátásával időben összefüggő más módon befolyásolja az árképzést (első megszerzésre ösztönzés)?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 11 Az olasz kormány azt állítja, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság nem vizsgálhatja meg, mivel a kérdést előterjesztő bíróság nem ismeri el, hogy a Bíróság e kérelemre adott válasza végleges és kötelező értelmezési értékkel bír. E kormány szerint ugyanis az említett bíróság úgy véli, hogy őt terheli a végső felelősség, hogy a szóban forgó határozatok érvényességéről a német alaptörvény által meghatározott feltételek és korlátok fényében állást foglaljon.
- 12 E tekintetben kétségkívül meg kell jegyezni, hogy a Bíróság a Kleinwort Benson ítéletben (C-346/93, EU:C:1995:85) megállapította, hogy nem rendelkezik döntéshozatali hatáskörrel, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróságot nem köti a Bíróság értelmezése. A Bíróságnak ugyanis előzetes döntéshozatal esetén nincs hatásköre arra, hogy pusztán tanácsadó jellegű választ adjon (lásd ebben az értelemben: Kleinwort Benson ítélet, C-346/93, EU:C:1995:85, 23. és 24. pont).
- 13 Ugyanakkor az uniós jog értelmezésére nem volt szükség ebben az ügyben, mivel a Bíróságnak az uniós jog hatálya alá tartozó valamely aktust kellett értelmeznie annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság állást foglalhasson a nemzeti jog alkalmazásával kapcsolatban, egy olyan helyzetben, amelyben a nemzeti jog nem utal közvetlen és feltétlen módon az uniós jogra, hanem csupán modellként alkalmazott egy uniós jogi aktust, és annak meghatározásait csak részlegesen vette át (lásd ebben az értelemben: Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio ítélet, C-217/05, EU:C:2006:784, 21. pont; Les Vergers du Vieux Tauves ítélet, C-48/07, EU:C:2008:758, 24. pont).
- 14 Márpedig meg kell állapítani, hogy a jelen ügy körülményei egyértelműen eltérnek a Kleinwort Benson ítélet (C-346/93, EU:C:1995:85) alapjául szolgáló ügy körülményeitől, mivel az előzetes döntéshozatal iránti kérelem közvetlenül az uniós jog értelmezésére és alkalmazására vonatkozik, ami azt jelenti, hogy a jelen ítélet konkrét következményekkel jár az alapeljárás megoldásában.
- 15 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 267. cikk közvetlen együttműködést hoz létre a Bíróság és a tagállami bíróságok között (lásd különösen: SAT Fluggesellschaft ítélet, C-364/92, EU:C:1994:7, 9. pont; ATB és társai ítélet, C-402/98, EU:C:2000:366, 29. pont). Ezen eljárás keretében – amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul – az ügy konkrét tényállásának megítélése a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik, amelynek feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje mind az előzetes döntéshozatal szükségességét ítéletének meghozatala szempontjából, mind pedig a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségét (lásd ebben az értelemben: WWF és társai ítélet, C-435/97, EU:C:1999:418, 31. pont; Lucchini-ítélet, C-119/05, EU:C:2007:434, 43. pont), míg a Bíróság a nemzeti bíróság által rendelkezésre bocsátott tények alapján kizárólag az uniós jogi rendelkezés értelmezéséről és érvényességéről foglalhat állást (Eckelkamp és társai ítélet, C-11/07, EU:C:2008:489, 52. pont).
- 16 Emlékeztetni kell arra is, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a Bíróság által az előzetes döntéshozatali eljárás során hozott ítélet az alapügy elbírálásánál a nemzeti bíróságra nézve kötelező erejű a szóban forgó uniós intézmények jogi aktusainak értelmezését vagy érvényességét illetően (lásd különösen: Fazenda Pública ítélet, C-446/98, EU:C:2000:691, 49. pont; Elchinov-ítélet, C-173/09, EU:C:2010:581, 29. pont).
- 17 Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmére válaszolni kell.

Az elfogadhatóságról

- 18 Írország, a görög, a spanyol, a francia, az olasz, a holland, a portugál és a finn kormány, valamint az Európai Parlament, az Európai Bizottság és az EKB – különféle okokból – vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem, vagy a kérelemben foglalt egyes kérdések elfogadhatóságát.
- 19 Először is az olasz kormány azzal érvel, hogy az alapeljárás fiktív és mesterkélt. Az alapeljárásban benyújtott panaszoknak és a keresetnek ugyanis a megelőző jogvédelem tényleges szükségességének vagy az alapeljárás panaszosainak, illetve felperesének okozott kár hiányában nincs jogalapja, illetve azért sincs, mert a Deutscher Bundestag állítólagos tétlensége önmagában semmiképpen sem minősíthető. Ezeket a panaszokat és a keresetet végeredményben a kérdést előterjesztő bíróságnak mint elfogadhatatlant el kellett volna utasítania, mivel az Unió olyan aktusaira vonatkoznak, amelyek nem jogi jellegűek. Egyébiránt az alapügy valójában nem veti fel a német alkotmányos identitást sértő, nyilvánvaló hatásköri túllépés kérdését.
- 20 Az olasz kormány továbbá úgy véli, hogy absztrakt és hipotetikus kérdésekről van szó, mivel egy egész sor feltételezésen alapulnak, többek között az államkötvények vásárlása és a gazdasági segítségnyújtási programok betartása közötti kapcsolatot, a vásárlási volumen mennyiségi korlátozásának hiányát vagy az EKB hitelkockázatának figyelmen kívül hagyását illetően.
- 21 A görög kormány továbbá azt állítja, hogy a feltett kérdések hipotetikusak, és arra alapít, hogy az EKB egyáltalán nem fogadott el olyan intézkedéseket, amelyek közvetlenül érintik az uniós jog által az alapügy panaszosainak és felperesének biztosított jogokat. A finn kormány pedig kifejti, hogy a második kérdés elfogadhatatlan, mivel az EKB és az euróövezet nemzeti központi bankjainak hipotetikus tevékenységére vonatkozik.
- 22 Továbbá a spanyol kormány – anélkül, hogy kifejezetten elfogadhatatlansági kifogást emelne – azzal érvel, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapjául szolgáló nemzeti eljárás sérti az EUMSZ 263. cikkben és az EUMSZ 267. cikkben meghatározott, az uniós jogi aktusok érvényessége felülvizsgálatának rendszerét, mivel valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozóan közvetlen keresetet tesz lehetővé, figyelmen kívül hagyva az EUMSZ 263. cikkben a megsemmisítés iránti keresetek tekintetében meghatározott elfogadhatósági feltételeket.
- 23 Végül Írország, a görög, a spanyol, a francia, az olasz, a holland és a portugál kormány, valamint a Parlament, a Bizottság és az EKB úgy véli, hogy az első kérdés elfogadhatatlan, mivel az érvényességet érintő kérdés nem vonatkozhat valamely előkészítő vagy joghatással nem bíró olyan jogi aktusra, mint az OMT-határozatok.
- 24 Elsősorban azon állításokat illetően, amelyek szerint az alapeljárás fiktív és mesterkélt, illetve az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések hipotetikus jellegűek, emlékeztetni kell arra, hogy amint az a jelen ítélet 15. pontjából következik, kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – az ügy sajátosságaira tekintettel – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és hogy a Bíróságnak feltett kérdései relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések valamely uniós jogi rendelkezés értelmezésére vagy érvényességére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (lásd ebben az értelemben: Melloni-ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 25 Ennélfogva az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolását, ha az uniós rendelkezés értelmezése vagy érvényességének értékelése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy

ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd ebben az értelemben: Melloni-ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 26 A jelen ügyben az alapeljárás fiktív és mesterkélt jellegének, illetve a feltett kérdések hipotetikus jellegének alátámasztására az olasz kormány által kifejtett érvek az alapügyben előterjesztett panaszok és kereset elfogadhatóságának kritikáján, és a tényeknek a kérdést előterjesztő bíróság által a nemzeti jogban meghatározott kritériumok szerint elvégzett értékelésének kritikáján alapulnak. Márpedig a Bíróságnak nem feladata, hogy a jelen eljárásban a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozó ezen értékelést megkérdőjelezze (lásd ebben az értelemben: Lucchini-ítélet, C-119/05, EU:C:2007:434, 43. pont), vagy hogy megvizsgálja, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot a nemzeti jog bírósági szervezeti és eljárási szabályaival összhangban hozták-e meg (Schnorbus-ítélet, C-79/99, EU:C:2000:676, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezek az érvek ennél fogva nem elegendők ahhoz, hogy az előző pontban hivatkozott relevancia vélelmét megdöntsék.
- 27 A görög és a finn kormány által hangsúlyozott azon körülményt illetően, hogy a sajtóközleményben bejelentett államkötvény-vásárlási programot nem hajtották végre, és hogy az csak további jogi aktusok elfogadását követően hajtható végre, meg kell jegyezni, hogy e körülmény – amint a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi – az alapügyben előterjesztett panaszokat és keresetet nem teszi okafogyottá, mivel a német jog bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi egy ilyen helyzetben a megelőző jogvédelem biztosítását.
- 28 Márpedig, bár az alapügyben benyújtott, a veszélyeztetett jogok megsértésének megelőzésére irányuló panaszok és a kereset szükségképpen – a természetüknél fogva bizonytalan – feltételezéseken alapulnak, a német jog – a kérdést előterjesztő bíróság szerint – lehetőséget nyújt érvényesítésükre. Mivel az EUMSZ 267. cikkben meghatározott eljárásban a nemzeti jog értelmezése kizárólag e bíróság hatáskörébe tartozik (Križan és társai ítélet, C-416/10, EU:C:2013:8, 58. pont), az, hogy az OMT-határozatokat még nem hajtották végre, és hogy azok csak további jogi aktusok elfogadását követően hajthatók végre, nem vezethet annak kizárásához, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem objektív módon szükséges az e bíróság előtt folyamatban lévő jogvita megoldásához (lásd analógia útján: Bosman-ítélet, C-415/93, EU:C:1995:463, 65. pont).
- 29 Másodsorban, ami az alapügyben lefolytatott nemzeti eljárásnak az EUMSZ 263. cikk és az EUMSZ 267. cikk által felállított rendszerrel való összeegyeztethetlenségét illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság több alkalommal állást foglalt az Egyesült Királyság joga szerinti törvényességi felülvizsgálat (judicial review) keretében a másodlagos jogi aktusok érvényességével kapcsolatban előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatóságáról. A Bíróság arra alapítva, hogy a nemzeti jog értelmében az érdekelt felek keresetet indíthatnak az Egyesült Királyság Kormányának valamely uniós jogi aktusnak való megfelelésre vonatkozó szándéka vagy kötelezettsége jogszerűségének vizsgálata iránt, megállapította, hogy a magánszemélyek számára nyitva álló azon lehetőség, hogy a nemzeti bíróságok előtt hivatkozzanak valamely általános hatályú uniós jogi aktus érvénytelenségére, nem függ azon feltételtől, hogy az említett aktus már valójában tárgyát képezte a nemzeti jog alapján elfogadott végrehajtási intézkedéseknek. E tekintetben elég az, hogy a nemzeti bírósághoz tényleges jogvitával forduljanak, amelyben az ilyen jogi aktus érvényességének kérdése járulékosan felmerül (lásd ebben az értelemben: British American Tobacco (Investments) és Imperial Tobacco ítélet, C-491/01, EU:C:2002:741, 36. és 40. pont; Intertanko és társai ítélet, C-308/06, EU:C:2008:312, 33. és 34. pont). Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a jelen ügyben pontosan erről van szó.
- 30 Harmadsorban, a jelen ítélet 23. pontjában kifejtett, konkrétan az első kérdésre vonatkozó érveket illetően meg kell jegyezni, hogy a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság annak meghatározása érdekében fordul a Bírósághoz, hogy az EUMSZ 119. cikket, az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdését és az EUMSZ 127. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a KBER-ről és az EKB-ről szóló jegyzőkönyv

17–24. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azok felhatalmazzák a KBER-t az államkötvények másodlagos piacon történő vásárlására irányuló, olyan program elfogadására, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be.

- 31 A fentiekre tekintettel az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell nyilvánítani.

Az ügy érdeméről

- 32 A kérdést előterjesztő bíróság az együttesen vizsgálandó kérdéseivel lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 119. cikket, az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdését és az EUMSZ 127. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a KBER-ről és az EKB-ről szóló jegyzőkönyv 17–24. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azok felhatalmazzák a KBER-t az államkötvények másodlagos piacon történő vásárlására irányuló, olyan program elfogadására, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be.

Az EUMSZ 119. cikkről, az EUMSZ 127. cikk (1) és (2) bekezdéséről, valamint a KBER-ről és az EKB-ről szóló jegyzőkönyv 17–24. cikkéről

- 33 A kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy az államkötvények másodlagos piacon történő vásárlására irányuló olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, a KBER-nek az elsődleges jogban meghatározott hatásköreibe tartozhat-e.

– A KBER hatásköreiről

- 34 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 119. cikk (2) bekezdése értelmében a tagállamok és az Unió tevékenysége magában foglalja egy közös pénz, az euró bevezetését, valamint egy egységes monetáris és árfolyam-politika meghatározását és megvalósítását (Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 48. pont).
- 35 Ami konkrétan a monetáris politikát illeti, az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének c) pontjából kitűnik, hogy az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a monetáris politika területén azon tagállamok tekintetében, amelyek pénzneme az euró (lásd ebben az értelemben: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 50. pont).
- 36 Az EUMSZ 282. cikk (1) bekezdése értelmében az Unió monetáris politikáját az EKB és azon tagállamok központi bankjai irányítják, amelyek pénzneme az euró, és amelyek az eurórendszert alkotják (Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 49. pont). Az EUMSZ 282. cikk (4) bekezdése értelmében az EKB az EUMSZ 127–133. cikkel és az EUMSZ 138. cikkel, valamint a KBER és az EKB alapokmányában megállapított feltételekkel összhangban elfogadja a feladatai végrehajtásához szükséges intézkedéseket.
- 37 Ennek keretében az EUMSZ 127. cikk (2) bekezdése szerint a KBER feladata e politika meghatározása és végrehajtása.
- 38 Pontosabban a KBER-ről és az EKB-ről szóló jegyzőkönyv 12. cikkének 12.1 pontjával összefüggésben értelmezett EUMSZ 129. cikk (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a Kormányzótanács alakítja ki az Unió monetáris politikáját, és hogy az EKB Igazgatósága ezt a politikát a Kormányzótanács által hozott iránymutatások és határozatok alapján hajtja végre.

- 39 Továbbá e jegyzőkönyv 12. cikke 12.1 pontjának harmadik bekezdéséből azt következik, hogy az EKB a lehetségesnek és megfelelőnek ítélt mértékben a nemzeti központi bankokhoz folyamodhat a KBER feladatkörébe tartozó műveletek elvégzése végett, mivel ezek a bankok, az említett jegyzőkönyv 14. cikkének 14.3 pontja értelmében, az EKB iránymutatásainak és utasításainak megfelelően tevékenykednek.
- 40 Másfelől az EUMSZ 130. cikkből az következik, hogy a KBER az Unió monetáris politikájának meghatározására és végrehajtására irányuló feladatkörét független módon gyakorolja. E cikk szövegéből kitűnik, hogy azon külső befolyásoktól kívánja megóvni a KBER-t és döntéshozó szerveit, amelyek az EUM-Szerződés, illetve a KBER-ről és az EKB-ról szóló jegyzőkönyv által a KBER-re ruházott feladatkörök ellátását befolyásolhatják. Így az említett cikk lényegében a politikai nyomástól kívánja megvédeni a KBER-t annak érdekében, hogy az a feladatai által kijelölt célokat hatékonyan tudja megvalósítani az elsődleges jog értelmében e célból biztosított különleges jogkörei független gyakorlásának köszönhetően (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra EKB ítélet, C-11/00, EU:C:2003:395, 134. pont).
- 41 Az EUSZ 5. cikk (2) bekezdésében meghatározott hatáskör-átruházás elvének megfelelően a KBER az elsődleges jog által ráruházott hatáskörök keretei között köteles eljárni, és ennél fogva érvényesen nem fogadhat el, illetve hajthat végre egy olyan programot, amely nem tartozik az elsődleges jog által a monetáris politikának biztosított területre. Ezen elv tiszteletben tartása érdekében a KBER aktusait a Szerződésben meghatározott feltételek mellett a Bíróság felülvizsgálhatja (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra EKB ítélet, C-11/00, EU:C:2003:395, 135. pont).
- 42 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az EUM-Szerződés nem tartalmazza a monetáris politika pontos meghatározását, viszont meghatározza a monetáris politika célkitűzéseit és e politika végrehajtása érdekében a KBER rendelkezésére álló eszközöket (lásd ebben az értelemben: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 53. pont).
- 43 Így az EUMSZ 127. cikk (1) bekezdése és az EUMSZ 282. cikk (2) bekezdése értelmében az Unió monetáris politikájának elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. Ugyanezek a rendelkezések egyebekben azt írják elő, hogy e cél veszélyeztetése nélkül a KBER támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az EUSZ 3. cikkben megállapított uniós célkitűzések megvalósításához (lásd ebben az értelemben: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 54. pont).
- 44 A KBER-ről és az EKB-ról szóló jegyzőkönyv tehát egy világos felhatalmazást ad alapvetően az árstabilitás biztosítására irányuló céllal kapcsolatban. E felhatalmazás sajátosságát a KBER és az EKB alapokmánya egyes részeinek módosítására irányuló eljárás tovább erősíti.
- 45 Az elsődleges jogban e célok megvalósítása érdekében a KBER rendelkezésére bocsátott eszközöket illetően hangsúlyozni kell, hogy a KBER-ről és az EKB-ról szóló jegyzőkönyvnek a KBER monetáris feladatait és műveleteit meghatározó IV. fejezete felsorolja a monetáris politika terén a KBER rendelkezésére álló intézkedéseket.

– A monetáris politika körülhatárolása

- 46 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy annak meghatározása érdekében, hogy valamely intézkedés a monetáris politika területére tartozik-e, elsősorban ezen intézkedés célkitűzéseit kell alapul venni. Az ezen intézkedés által e célok elérése érdekében felhasznált eszközök is relevánsak (lásd ebben az értelemben: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 53. és 55. pont).
- 47 Elsősorban, ami egy olyan program célját illeti, mint amelyről az alapügyben szó van, a sajtóközleményből kitűnik, hogy ennek célja a monetáris politika megfelelő transzmissziójának és e politika egységes jellegének a védelme.

- 48 Márpedig egyrészt a monetáris politika egységes jellegének megőrzésére irányuló cél hozzájárul e politika célkitűzéseinek megvalósításához, mivel az EUMSZ 119. cikk (2) bekezdés értelmében ennek „egységesnek” kell lennie.
- 49 Másrészt a monetáris politika megfelelő transzmissziójának megőrzésére irányuló cél egyaránt alkalmas arra, hogy az említett politika egységes jellegét megőrizze, és hozzájáruljon ennek elsődleges céljához, vagyis az árstabilitás fenntartásához.
- 50 A KBER azon képessége ugyanis, hogy a monetáris politikai döntései útján befolyásolja az árak alakulását, nagyrészt azon impulzusok transzmissziójától függ, amelyeket a monetáris piacon a különböző gazdasági ágazatok felé bocsát ki. Következésképpen a monetáris politika transzmissziós mechanizmusában keletkezett zavar a KBER határozatait hatástalanná teheti az euróövezet egy részében, ennél fogva kétségesse teheti a monetáris politika egységes jellegét. Egyébiránt, mivel a transzmissziós mechanizmusban keletkezett zavar megváltoztatja a KBER által elfogadott intézkedések hatékonyságát, ez szükségképpen befolyásolja a KBER-nek az árstabilitás biztosítására kiterjedő képességét. Éppen ezért e transzmissziós mechanizmus megőrzésére irányuló intézkedések az EUMSZ 127. cikk (1) bekezdésében meghatározott fő célkitűzéshez számítandók.
- 51 Az, hogy egy olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, adott esetben alkalmas lehet arra, hogy egyaránt hozzájáruljon az euróövezet stabilitásához, ami a gazdaságpolitika hatálya alá tartozik (lásd ebben az értelemben: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 56. pont), nem kérdőjelezheti meg ezt az elemzést.
- 52 Ugyanis a monetáris politika valamely intézkedése nem hasonlítható egy gazdaságpolitikai intézkedéshez kizárólag amiatt, hogy közvetett hatásokat fejthet ki az euróövezet stabilitására (lásd analógia útján: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 56. pont).
- 53 Másodsorban, egy olyan programban kitűzött célok elérésére szolgáló eszközöket illetően, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, nem vitatott, hogy egy ilyen program végrehajtása az államkötvények másodlagos piacán történő végleges értékpapír-adásvételi műveleteket is magában foglal.
- 54 Márpedig a KBER-ről és az EKB-ről szóló jegyzőkönyvnek a IV. fejezetében található 18. cikkének 18.1. pontjából egyértelműen kitűnik, hogy a KBER céljai elérése és az elsődleges jogból eredő feladatainak ellátása érdekében az EKB és a nemzeti központi bankok főszabály szerint a pénzügyi piacokon beavatkozhatnak euróban jegyzett, forgalomképes eszközök végleges eladásával és vásárlásával. Ebből következik, hogy a Kormányzótanács által a sajtóközleményben előrevetített műveletek az elsődleges jogban meghatározott monetáris politikai eszközök egyikét alkalmazzák.
- 55 Ami a sajtóközleményben bejelentett program szelektív jellegét illeti, emlékeztetni kell arra, hogy e program célja a monetáris politika transzmissziós mechanizmusában az egyes tagállamok által kibocsátott államkötvények sajátos helyzete miatt bekövetkezett zavarok orvoslása. E körülmények között önmagában az, hogy az említett program kifejezetten ezekre az államkötvényekre korlátozódik, nem jelentheti azt, hogy a KBER által alkalmazott eszközök nem tartoznak a monetáris politika hatálya alá. Egyébiránt az EUM-Szerződés egyetlen rendelkezése sem írja elő a KBER-nak azt, hogy a pénzügyi piacokon olyan általános intézkedésekkel beavatkozzon, amelyek szükségszerűen az euróövezet valamennyi államára érvényesek.
- 56 E szempontokra tekintettel úgy tűnik, hogy egy olyan program célkitűzéseit, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, illetve az ezek megvalósítása érdekében meghatározott eszközöket figyelembe véve egy ilyen program a monetáris politika területére tartozik.
- 57 Az a körülmény, hogy egy ilyen program végrehajtása az EFSF és az ESM makrogazdasági kiigazítási programjainak teljes betartását feltételezi, nem változtathat ezen a megállapításon.

- 58 Kétségtől nem kizárt, hogy egy ilyen jellemzővel bíró államkötvény-vásárlási program mellékesen erősítheti e kiigazítási programok betartására való ösztönzést, és ezáltal bizonyos mértékig elősegíti az ezek által követett gazdaságpolitikai célok megvalósítását.
- 59 Mindazonáltal az ilyen közvetett hatások semmi esetre sem jelentik azt, hogy az ilyen program valamely gazdaságpolitikai intézkedéshez hasonlítható, mivel az EUMSZ 119. cikk (2) bekezdéséből, az EUMSZ 127. cikk (1) bekezdéséből és az EUMSZ 282. cikk (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az árstabilitási cél veszélyeztetése nélkül a KBER támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát.
- 60 Hozzá kell fűzni, hogy mivel független módon a sajtóközleményben bejelentett program végrehajtását az EFSF és az ESM makrogazdasági kiigazítási programjainak teljes betartásától teszi függővé, a KBER biztosítja, hogy a monetáris politikája azoknak a tagállamoknak, amelyeknek az államkötvényeit felvásárolja, nem nyújt olyan finanszírozási lehetőségeket, amelyek lehetővé tennék számukra, hogy az általuk vállalt kiigazítási programoktól elálljanak. Ezáltal a KBER elkerüli, hogy az általa elfogadott monetáris politikai intézkedések a tagállamok által folytatott gazdaságpolitika hatékonyságát aláaknázzák.
- 61 Ezenkívül, mivel a KBER az EUMSZ 127. cikknek az EUMSZ 119. cikk (3) bekezdéssel összefüggésben értelmezett (1) bekezdése értelmében köteles tiszteletben tartani az irányadó elveket, amelyek szerint az államháztartásnak rendezettnek kell lennie, az olyan programban bevezetett feltételekből, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, amelyek lehetővé teszik annak elkerülését, hogy ez a program arra ösztönözze a tagállamokat, hogy a költségvetési helyzetüket lerontsák, nem lehet arra következtetni, hogy ez a program meghaladja az elsődleges jog által a monetáris politikának szabott kereteket.
- 62 Hozzá kell fűzni, hogy az érintett tagállam által vállalt valamely kiigazítási programból eredő kötelezettségek teljes betartása semmiképpen sem elegendő feltétele annak, hogy a KBER beavatkozzon egy olyan program keretében, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, mivel egy ilyen beavatkozás további szigorú feltétele, hogy a monetáris politika transzmissziós mechanizmusában vagy e politika egységes jellegében zavar áll fenn.
- 63 E feltételek mellett az a körülmény, hogy az államkötvények másodlagos piacokon való, valamely makrogazdasági kiigazítási program betartásától függő felvásárlása úgy tekinthető, hogy a gazdaságpolitika hatálya alá tartozik, amennyiben azt az ESM foganatosítja (lásd ebben az értelemben: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 60. pont), nem jelenti azt, hogy ugyanez igaz akkor, ha ezt az intézkedést a KBER alkalmazza egy olyan program keretében, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be.
- 64 Ugyanis az ESM és a KBER célkitűzései közötti eltérések e tekintetben döntő jelentőségűek. Bár a jelen ítélet 48–52. pontjából az következik, hogy egy olyan program, mint amelyről az alapügyben szó van, csakis annyiban hajtható végre, amennyiben az az árstabilitás fenntartásához szükséges, az ESM beavatkozása viszont az euróövezet stabilitásának fenntartására irányul, és ez utóbbi cél nem tartozik a monetáris politika hatálya alá (lásd ebben az értelemben: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 56. pont).
- 65 Ez az elemzés továbbá azt a lehetőséget kizárja, hogy egy olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, arra szolgáljon, hogy az ESM másodlagos piaci aktusait korlátozó feltételeket kijátssza, mivel a KBER beavatkozására nem azért van szükség, hogy az ESM céljainak elérése érdekében az ESM helyébe lépjen, hanem éppen ellenkezőleg, a monetáris politika saját célkitűzéseinek megfelelően, független módon kell azt végrehajtani.

– Az arányosságról

- 66 Az EUMSZ 119. cikk (2) bekezdéséből és az EUMSZ 127. cikknek az EUSZ 5. cikk (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdéséből az következik, hogy valamely, a monetáris politika területére tartozó államkötvény-vásárlási program érvényesen csakis úgy fogadható el és hajtható végre, ha a benne foglalt intézkedések arányban állnak e politika célkitűzéseivel.
- 67 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az arányosság elve a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint megköveteli, hogy az uniós intézmények aktusai alkalmasak legyenek az érintett szabályozással kitűzött jogszerű célok megvalósítására, és ne menjenek túl az azok eléréséhez szükséges mértéken (lásd ebben az értelemben: Association Kokopelli ítélet, C-59/11, EU:C:2012:447, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 68 Ami e feltételek tiszteletben tartásának bírósági felülvizsgálatát illeti, mivel a KBER-nek az olyan nyíltpiaci műveletekre vonatkozó program kidolgozásakor és végrehajtásakor, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, technikai jellegű döntéseket kell hoznia, és összetett előrejelzéseket és értékeléseket kell végeznie, ennek keretében számára széles mérlegelési jogkört kell biztosítani (lásd analógia útján: Afton Chemical ítélet, C-343/09, EU:C:2010:419, 28. pont; Billerud Karlsborg és Billerud Skärblacka ítélet, C-203/12, EU:C:2013:664, 35. pont).
- 69 Ez pedig azt jelenti, hogy ha valamely uniós intézmény széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, akkor bizonyos eljárási garanciák tiszteletben tartásának ellenőrzése alapvető fontosságú. E garanciák között szerepel az adott eset valamennyi lényegi elemének a KBER által elvégzendő alapos és külső befolyástól mentes vizsgálatára, valamint a határozata megfelelő indokolására vonatkozó kötelezettség.
- 70 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében, bár valamely uniós jogi aktusnak az EUMSZ 296. cikk (2) bekezdése szerint megkövetelt indokolásnak világosan és félreérthetetlenül be kell mutatnia a szóban forgó jogi aktust elfogadó hatóság érvelését, úgy, hogy az érdekelt megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, és a Bíróság gyakorolhassa felülvizsgálatát, nem szükséges, hogy a hatóság valamennyi jelentőséggel bíró jogi és ténykérdésre kitérjen. Az indokolási kötelezettség betartását emellett nemcsak a jogi aktus szövege alapján kell megítélni, hanem kontextusára és a kérdéses témakörre vonatkozó jogszabályok összességére is tekintettel (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Tanács ítélet, C-63/12, EU:C:2013:752, 98. és 99. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 71 A jelen ügyben, bár az indokolási kötelezettség tiszteletbentartásának vizsgálata csakis egy formálisan elfogadott határozat alapján végezhető el, meg kell jegyezni, hogy a sajtóközleményből, valamint a Kormányzótanács e sajtóközleményt jóváhagyó ülésén megvizsgált jogiaktus-tervezetekből megismerhetők egy olyan program alapvető elemei, mint amelyet az említett sajtóközleményben jelentettek be, és amely elemek a Bíróság számára lehetővé teszik, hogy felülvizsgálatát gyakorolja.
- 72 Ami elsősorban egy olyan programnak, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, a KBER által követett célok elérésére való képességét illeti, e közleményből, illetve az EKB által szolgáltatott magyarázatokból kitűnik, hogy ez a program az euróövezet gazdasági helyzetének olyan elemzésén alapul, amely szerint az említett program bejelentésének idején az euróövezethez tartozó különböző államok államkötvényeinek kamatlábai erősen ingadoztak, és rendkívül különbözők voltak. Az EKB szerint ezek a különbségek nem csupán e tagállamok makrogazdasági eltéréseiből eredtek, hanem részben az egyes tagállamok által kibocsátott kötvények tekintetében alkalmazott, az euróövezet felbomlása veszélyének fedezésére szolgáló, túlzott mértékű kockázati kamatfelárból.
- 73 Ez a sajátos helyzet jelentősen gyengítette a KBER monetáris politikájának transzmissziós mechanizmusát, mivel a bankok refinanszírozási feltételeinek, illetve a hitelköltségek töredezettségéhez vezetett, ami az euróövezet nagy részében erősen korlátozta a KBER által a gazdaságra kibocsátott impulzusok hatékonyságát.

- 74 A jelen eljárásban a Bíróság elé terjesztett tényezőket figyelembe véve nem tűnik úgy, hogy az euróövezet az alapügyben szóban forgó program bejelentésének idején fennálló gazdasági helyzetének ezen elemzése során nyilvánvaló mérlegelési hibát követtek volna el.
- 75 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott azon körülmény, hogy az említett indokolt elemzést vitatták, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy kétségbe vonja ezt a következtetést, mivel a monetáris politika kérdéseit szokás szerint vita övezi, és mivel a KBER széles mérlegelési jogkörrel bír, nem követelhető meg a KBER-től több, mint hogy a gazdasági szakértelmét és a rendelkezésére álló szükséges technikai eszközöket alkalmazza annak érdekében, hogy ezt az elemzést gondosan és pontosan elvégezze.
- 76 Márpedig a jelen ítélet 72. és 73. pontjában leírt helyzetben, az EKB által szélsőségesnek tekintett kamatlábakkal érintett tagállamok államkötvényeinek a másodlagos piacokon történő felvásárlása – az euróövezet felbomlásával kapcsolatos indokolatlan félelem elosztatásával – hozzájárulhat e kamatlábak csökkenéséhez, így pedig elősegítheti a túlzott mértékű kockázati kamatfelár visszaszorítását, vagy akár megszüntetését.
- 77 Ebben az összefüggésben a KBER jogosan feltételezhette, hogy a kamatlábak ilyen alakulása elősegítheti a KBER monetáris politikájának transzmisszióját, és e politika egységes jellegének megőrzését.
- 78 Így nem vitatott, hogy egy adott tagállam államkötvényeinek kamatlábai döntő szerepet játszanak ezen állam különböző gazdasági szereplőire érvényes kamatlábak meghatározásában, az ilyen kötvényeket tartó pénzügyi intézmények portfóliója által képviselt értékben, és abban, hogy ezek az intézmények képesek-e likvid forrásokhoz jutni. Ennélfogva valamely tagállam államkötvényeire vonatkozóan megkövetelt, túlzott mértékű kockázati kamatfelár megszüntetésével vagy csökkentésével elkerülhető, hogy az ingadozásuk és a mértékük ne akadályozza a KBER monetáris politikai határozatai hatásainak ezen állam gazdasága felé történő transzmisszióját, és ne kérdőjelezze meg e politika egységes jellegét.
- 79 Az EKB azon állítását, amely szerint az alapügyben szóban forgó programnak már a pusztá bejelentése is elég volt a várt hatás eléréséhez, vagyis a monetáris politika transzmissziós mechanizmusának, illetve e politika egységes jellegének helyreállításához, végeredményben nem vitatták a jelen eljárásban.
- 80 A fentiekből az következik, hogy olyan gazdasági körülmények között, mint amelyekre az EKB a sajtóközlemény idején hivatkozott, a KBER joggal tekinthette úgy, hogy egy olyan program, mint amelyet e közleményben jelentettek be, hozzájárulhat a KBER által követett célkitűzések megvalósításához, ennélfogva pedig az árstabilitás fenntartásához.
- 81 E körülmények között, másodsorban, meg kell vizsgálni, hogy egy ilyen program nem haladja-e meg nyilvánvalóan az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- 82 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a sajtóközlemény szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó program csakis annyiban teszi lehetővé az államkötvények másodlagos piacon történő felvásárlását, amennyiben ez a program céljainak eléréséhez szükséges, és ha a felvásárlást e célok elérésével felfüggesztik.
- 83 Meg kell jegyezni továbbá, hogy az alapügyben szóban forgó programnak a sajtóközleményben történő bejelentését adott esetben egy második szakasz követi, vagyis e program végrehajtása, amely a monetáris politika követelményeinek mélyreható értékelésétől függ.
- 84 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó programot több mint két évvel a bejelentése után sem hajtották végre, mivel a Kormányzótanács úgy vélte, hogy az alkalmazására az euróövezet gazdasági helyzete nem adott indokot.

- 85 Azon túl, hogy egy olyan program végrehajtása, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, jelentősen függ az általa követett célkitűzésektől, meg kell jegyezni, hogy e program lehetséges terjedelme többféleképpen is korlátozott.
- 86 Így kiderül, hogy a KBER egy ilyen program keretében csakis azon tagállamok államkötvényeit szerezheti meg, amelyek egy makrogazdasági kiigazítási programban részt vesznek, és amelyek ismét jelen vannak a kötvénypiacon. Ezenkívül egy olyan program, mint amelyről az alapügyben szó van, a három évnél rövidebb lejáratú államkötvényekre összpontosít, mindemellett a KBER fenntartja annak lehetőségét, hogy a megszerzett kötvényeket bármikor eladja.
- 87 E tényezőkből egyrészt az következik, hogy egy olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, végeredményben az euróövezet államai által kibocsátott államkötvényeknek csak egy korlátozott részére vonatkozik, úgyhogy az EKB által egy ilyen program végrehajtása során várhatóan vállalt kötelezettségek valóban körülhatároltak és korlátozottak. Másrészt egy ilyen program csakis akkor alkalmazható, ha ezen államok egynémelyikének helyzete már indokolta az ESM beavatkozását, amely még mindig folyamatban van.
- 88 E körülmények között úgy tűnik, hogy egy ilyen, korlátozott terjedelmű programot a KBER érvényesen elfogadhat, anélkül hogy *ex ante* mennyiségi korlátot szabna a végrehajtásának, mivel egy ilyen korlát végeredményben gyengítheti e program hatékonyságát.
- 89 Egyébiránt, mivel a kérdést előterjesztő bíróság felhossa egy ilyen program szelektivitásának kérdését, emlékeztetni kell arra, hogy e program célja a KBER monetáris politikája transzmissziós mechanizmusában az egyes tagállamok által kibocsátott államkötvények sajátos helyzete miatt bekövetkezett zavarok orvoslása. E körülmények között a KBER jogszerűen tekinthette úgy, hogy egy szelektív kötvényvásárlási program szükségesnek bizonyulhat e zavarok feloldásában azáltal, hogy a KBER a fellépését az euróövezet azon részeire koncentrálja, amelyek különösen érintettek, ezáltal pedig elkerülve, hogy e program szükségtelenül meghaladja a céljainak eléréshez szükséges mértéket, vagy csökkentse a hatékonyságát.
- 90 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy egy olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, azokat a tagállamokat, amelyek kötvényei megszerezhetők, a célkitűzésekkel kapcsolatos kritériumok alapján, nem pedig önkényes kiválasztás alapján határozza meg.
- 91 Harmadsorban meg kell jegyezni, hogy a KBER olyan módon mérlegelte a fennálló, eltérő érdekeket, hogy az érintett program végrehajtása során hatékonyan elkerülhető legyen a célkitűzéseikhez képest nyilvánvalóan aránytalan hátrányok bekövetkezése.
- 92 A fentiekből az következik, hogy egy olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, nem sérti az arányosság elvét.

Az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdéséről

- 93 A kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy az államkötvények másodlagos piacon történő vásárlására irányuló olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, összeegyeztethető-e az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdésével.
- 94 Az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdésének szövegéből kitűnik, hogy ez a rendelkezés megtiltja az EKB-nak, illetve a tagállamok központi bankjainak, hogy folyószámlahitelt vagy bármely más hitelt nyújtsanak az uniós, illetve tagállami közjogi intézmények vagy szervezetek részére, továbbá ezektől közvetlenül adósságinstrumentumokat vásároljanak (Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 123. pont).

- 95 Ebből következik, hogy az említett rendelkezés megtiltja, hogy a KBER bármiféle pénzügyi támogatást nyújtson valamely tagállamnak (lásd ebben az értelemben: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 132. pont), anélkül azonban, hogy általános jelleggel kizárná a KBER azon lehetőségét, hogy az e tagállam által korábban kibocsátott értékpapírokat felvásárolja e tagállam hitelezőitől.
- 96 Így a KBER-ről és az EKB-ról szóló jegyzőkönyv 18. cikkének 18.1. pontja lehetővé teszi a KBER számára, hogy a céljai elérése és az elsődleges jogból eredő feladatainak ellátása érdekében a pénzügyi piacokon beavatkozzon, többek között euróban jegyzett, forgalomképes eszközök – köztük állampapírok – végleges eladásával és vásárlásával, anélkül hogy ezt a felhatalmazást a nyíltpiaci műveletek sajátos jellegének tiszteletben tartásán kívül különös feltételekhez kötné.
- 97 Mindazonáltal a KBER nem szerezhethet érvényesen a másodlagos piacokon államkötvényeket olyan körülmények között, amelyek gyakorlatilag a beavatkozásának olyan hatást kölcsönöznének, mintha az államkötvényeket közvetlenül a tagállami közjogi intézményektől vagy szervezetektől szerezték volna meg, kétségesse téve ezáltal az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdésben meghatározott tilalom érvényesülését.
- 98 Ezenkívül az államkötvények megszerzésének e rendelkezéssel összeegyeztethető formáinak meghatározása végett az e rendelkezés által követett célt kell figyelembe venni (lásd analógia útján: Pringle-ítélet, C-370/12, EU:C:2012:756, 133. pont).
- 99 E célból emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 123. cikkben megállapított tilalom az EK-Szerződés 104. cikkéből ered (később EK 101. cikk), amelyet a Maastrichti Szerződéssel illesztettek be az EK-Szerződésbe.
- 100 Márpedig az ez utóbbi Szerződés kidolgozására vonatkozó anyagokból kiderül, hogy az EUMSZ 123. cikk annak biztosítására irányul, hogy a tagállamok hatékony és eredményes költségvetési politikát folytassanak, elkerülve hogy az államháztartási hiány monetáris finanszírozása vagy a kormányok pénzpiacokhoz való kiváltságos hozzáférése a tagállamok túlzott eladósodásához vagy túlzott hiányhoz vezessen (lásd az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésnek egy gazdasági és monetáris unió létrehozása céljából történő módosításáról szóló szerződéstervezetet, az *Európai Közösségek Hírlevele*, 2/91. kiegészítés, 22. és 52. o.).
- 101 E körülmények között, amint arra az [EUMSZ 123. cikkben] és az [EUMSZ 125. cikk] (1) bekezdésében említett tilalmak alkalmazásához szükséges fogalmak meghatározásáról szóló, 1993. december 13-i 3603/93/EK tanácsi rendelet (HL L 332., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 10. fejezet, 1. kötet, 27. o.) hetedik preambulumbekkezdése emlékeztet, a másodlagos piacokon történő vásárlások nem használhatók fel az EUMSZ 123. cikk céljának kijátszására.
- 102 Következésképpen, amint azt a főtanácsnok az indítványának 227. pontjában megjegyezte, amikor az EKB a másodlagos piacokon szerez meg államkötvényeket, a beavatkozását olyan biztosítékok közé kell ágyaznia, amelyek garantálják e beavatkozásnak a monetáris finanszírozás EUMSZ 123. cikk (1) bekezdéséből eredő tilalmával való összeegyeztethetőségét.
- 103 Az olyan programot illetően, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, elsősorban meg kell jegyezni, hogy a KBER egy ilyen program keretében nem jogosult az államkötvényeket közvetlenül a tagállami közjogi intézményektől és szervezetektől megszerezni, hanem azt csupán közvetett módon a másodlagos piacokon teheti meg. A KBER-nek egy olyan programban előírt beavatkozása, mint amelyről az alapügyben szó van, tehát nem hasonlítható a tagállamnak nyújtott pénzügyi támogatási intézkedéshez.
- 104 Mindemellett, másodsorban hangsúlyozni kell, hogy a KBER beavatkozásának hatása gyakorlatilag olyan lehet, mintha az államkötvényeket közvetlenül a tagállami közjogi intézményektől vagy szervezetektől szerezte volna meg, amennyiben az elsődleges piacon államkötvények megszerzésére jogosult gazdasági

szereplők bizonyosak lehetnek abban, hogy a KBER bizonyos határidőn belül felvásárolja ezeket a kötvényeket, mégpedig olyan feltételek mellett, amelyek e gazdasági szereplők számára lehetővé teszik, hogy az említett kötvényeknek az érintett tagállam közjogi intézményeitől és szervezeteitől való közvetlen megszerzésében *de facto* a KBER közvetítőjeként járjanak el.

- 105 Márpedig az EKB által a jelen eljárásban nyújtott magyarázatokból kitűnik, hogy egy olyan program végrehajtására, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, olyan feltételeknek kell vonatkozniuk, amelyek annak elkerülésére szolgálnak, hogy a KBER másodlagos piacokon való beavatkozásának hatása ne legyen egyenértékű az államkötvények elsődleges piacon történő közvetlen megszerzésével.
- 106 Ebből a szempontból a jelen eljárásban az EKB által ismertetett határozat- és iránymutatás-tervezetből kitűnik, hogy a Kormányzótanács hatásköre ki kell, hogy terjedjen arra, hogy egy ilyen programban előrevetített, a másodlagos piacokon történő beavatkozások hatályáról, megkezdéséről, folytatásáról és felfüggesztéséről határozzon. Ezenkívül az EKB a Bíróság előtt kifejtette, hogy a KBER egyrészt azt tervezi, hogy az államkötvények elsődleges piacon történő kibocsátása és a másodlagos piacokon történő felvásárlása között egy minimum-időintervallumot tart be, másrészt pedig, hogy nem jelenti be előzetesen az e felvásárlásra vonatkozó határozatát vagy a tervezett felvásárlás volumenét.
- 107 Mivel e garanciákkal elkerülhetővé válik, hogy az államkötvények kibocsátási feltételei torzuljanak annak biztos tudatában, hogy a KBER ezeket a kötvényeket a kibocsátásukat követően fel fogja vásárolni, e garanciák segítségével kizárható, hogy egy olyan program végrehajtása, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, gyakorlatilag olyan hatással bírjon, mintha az államkötvényeket közvetlenül a tagállami közjogi intézményektől vagy szervezetektől szerezték volna meg.
- 108 Kétségtől e garanciák ellenére a KBER beavatkozása – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi – bizonyos befolyást gyakorolhat az államkötvények elsődleges és másodlagos piacainak működésére. Mindazonáltal ez a körülmény nem döntő jelentőségű, mivel ez a befolyás – amint azt a főtanácsnok az indítványának 259. pontjában megjegyzi – az EUM-Szerződésben engedélyezett, másodlagos piacokon történő vásárlásokkal együttjáró hatás, amely végeredményben elengedhetetlen ahhoz, hogy a monetáris politika keretében hatékonyan lehessen alkalmazni e felvásárlásokat.
- 109 Harmadsorban egy olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, kijátszaná a jelen ítélet 100. pontjában hivatkozott EUMSZ 123. cikk (1) bekezdését, amennyiben alkalmas lenne arra, hogy az érintett tagállamok esetében megvonja a rendezett költségvetési politika folytatására való ösztönzést. Ugyanis, mivel az EUMSZ 119. cikk (2) bekezdéséből, az EUMSZ 127. cikk (1) bekezdéséből és az EUMSZ 282. cikk (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az árstabilitási cél veszélyeztetése nélkül a KBER támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát, a KBER-nek az EUMSZ 123. cikk alapján történő fellépése nem lehet olyan jellegű, hogy kijátssza e politikák hatékonyságát azáltal, hogy az érintett tagállamok esetében megvonja a rendezett költségvetési politika folytatására való ösztönzést.
- 110 Végeredményben a monetáris politika folytatásának állandó részét képezi a kamatlábak és a bankok refinanszírozási feltételeinek befolyásolása, ami szükségszerűen kihat a tagállamok költségvetési hiányának finanszírozási feltételeire.
- 111 Mindenesetre meg kell állapítani, hogy egy olyan program jellemzői alapján, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, kizárható, hogy ez a program olyannak legyen tekinthető, mint amely a tagállamok esetében megvonja a rendezett költségvetési politika folytatására való ösztönzést.
- 112 E tekintetben emlékeztetni kell először is arra, hogy az említett program csakis annyiban írja elő az államkötvények vásárlását, amennyiben az a monetáris politika transzmissziós mechanizmusának és e politika egységes jellegének megőrzéséhez szükséges, és hogy e felvásárlásokat e célok elérésével felfüggesztik.

- 113 A KBER beavatkozásának e korlátozása egyrészt azt jelenti, hogy a tagállamok a költségvetési politikájukat nem határozhatják meg annak biztos tudatában, hogy a KBER az államkötvényeiket a másodlagos piacokon a jövőben felvásárolja, másrészt pedig azt jelenti, hogy ugyanezen program nem hajtható végre oly módon, hogy az euróövezet tagállamainak államkötvényeire vonatkozó kamatlábaknak a makrogazdasági vagy költségvetési helyzetükből eredő különbségektől független harmonizációjával járjon.
- 114 Egy ilyen program elfogadása és végrehajtása tehát nem teszi lehetővé a tagállamok számára sem azt, hogy olyan költségvetési politikát fogadjanak el, amely nem veszi figyelembe azt, hogy költségvetési hiány esetén a piacokon kell forrásokat keresniük, sem pedig azt, hogy e szempontból védve legyenek a makrogazdasági vagy költségvetési helyzetük alakulásából adódó következményektől.
- 115 Másodszor meg kell jegyezni, hogy egy olyan programhoz, mint amelyről az alapügyben szó van, egy sor olyan garancia kapcsolódik, amely a rendezett költségvetési politika folytatására való ösztönzésre kifejtett hatásainak korlátozására szolgál.
- 116 Így az EKB azáltal, hogy e programot a valamely makrogazdasági kiigazítási programban részt vevő és a kötvénypiacon ismét jelen lévő tagállamok által kibocsátott, bizonyos típusú kötvényekre korlátozta, *de facto* rögzítette az említett program keretében megszerezhető államkötvények volumenét, ennél fogva pedig korlátozta ugyanezen programnak az euróövezet államaira vonatkozó finanszírozási feltételekre kifejtett hatásának mértékét.
- 117 Egyébiránt egy olyan programnak, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, a rendezett költségvetési politika folytatására való ösztönzésre kifejtett hatásait az is korlátozza, hogy a KBER jogosult a megszerzett kötvényeket bármely pillanatban eladni. Ebből ugyanis az következik, hogy e kötvények piacról történő kivonásának következményei potenciálisan időlegesek. Ez a jogosultság azt is lehetővé teszi a KBER számára, hogy a programját az érintett tagállamok hozzáállása szerint alakítsa, különösen az államkötvények vásárlásának korlátozásával vagy felfüggesztésével, ha valamely tagállam további, rövid lejáratú kötvények kibocsátásával megváltoztatja a kibocsátási magatartását annak érdekében, hogy a KBER beavatkozását megalapozó államkötvények útján finanszírozza a költségvetését.
- 118 Az a körülmény, hogy a KBER-nek lehetősége van arra, hogy a megszerzett kötvényeket lejáratig tartsa, e tekintetben nem játszik döntő szerepet, mivel e lehetőség előfeltétele az, hogy egy ilyen fellépés a kitűzött célok eléréséhez szükséges legyen, és mivel semmi esetre sem nyújt bizonyosságot az érintett gazdasági szereplőknek arra, hogy a KBER élni fog ezzel a lehetőséggel. Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a KBER-ről és az EKB-ról szóló jegyzőkönyv 18. cikkének 18.1 pontja egy ilyen gyakorlatot egyáltalán nem zár ki, és hogy semmiképpen sem jelent lemondást arról, hogy a kibocsátó tagállam a kötvény lejártával az adósságát kiegyenlítsen.
- 119 Ezenkívül a KBER, mivel csupán a kötvénypiacon ismét jelen lévő tagállamok által kibocsátott államkötvények megszerzését írja elő, a végrehajtani tervezett programból gyakorlatilag kizárja azokat a tagállamokat, amelyek pénzügyi helyzete olyannyira leromlott, hogy már nem képesek a piacon forrásokhoz jutni.
- 120 Végül az államkötvények felvásárlásának az érintett tagállamok által vállalt strukturális kiigazítási programok teljes betartásától való függővé tétele kizárja, hogy egy olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, ezen államokat arra ösztönözze, hogy egy ilyen program végrehajtásával esetlegesen lehetővé váló finanszírozási eszközökre támaszkodva a költségvetésük konszolidációjával felhagyjanak.
- 121 A fentiekből az következik, hogy egy olyan program, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be, nem vezet annak megszüntetéséhez, hogy a tagállamokat rendezett költségvetési politika folytatására ösztönözze. Ebből következik, hogy az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdése nem tiltja meg a KBER

számára, hogy egy ilyen programot elfogadjon, és olyan feltételek mellett végrehajtsa, amelyek a KBER beavatkozása esetében nem járnak olyan hatással, mintha az államkötvényeket közvetlenül a tagállami közjogi intézményektől vagy szervezetektől szerezték volna meg.

- 122 Egy ilyen programnak a kérdést előterjesztő bíróság által kifejezetten kiemelt jellemzői, amelyekre a fenti pontokban kifejtett elemzés nem terjedt ki, nem tehetik kétségesé ezt a megállapítást.
- 123 Így az a körülmény, hogy ez a program az EKB-t jelentős hitelkockázatnak teheti ki, még ha be is bizonyosodik, semmiképpen nem gyengíti az említett programot övező, annak elkerülésére szolgáló garanciákat, hogy a tagállamok tekintetében megszűnjön a rendezett költségvetési politika folytatására való ösztönzés.
- 124 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy ezek a garanciák az EKB által vállalt hitelkockázatot is csökkenthetik.
- 125 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy egy olyan központi bank, mint az EKB, köteles meghozni olyan határozatokat, amelyek – mint a nyíltpiaci műveletek – elkerülhetetlen módon hitelkockázattal járnak, és hogy a KBER-ről és az EKB-ról szóló jegyzőkönyv 33. cikke pontosan az EKB veszteségei felosztásának módját határozza meg, anélkül hogy kifejezetten körülhatárolná az EKB által a monetáris politika célkitűzéseinek megvalósítása érdekében vállalható kockázatokat.
- 126 Egyébiránt, bár az elsőbbségi hitelezői státuszról való lemondás az EKB-t esetlegesen az érintett tagállam többi hitelezője által jóváhagyott hitelezési veszteségnek teszi ki, meg kell állapítani, hogy olyan kockázatról van szó, amely a másodlagos piacon történő kötvényszerzés velejárója, amely műveletet a Szerződések alkotói úgy engedélyeztek, hogy az EKB elsőbbségi hitelezői státuszát nem határozták meg előfeltételként.
- 127 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 119. cikket, az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdését és az EUMSZ 127. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a KBER-ről és az EKB-ról szóló jegyzőkönyv 17–24. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok felhatalmazzák a KBER-t az államkötvények másodlagos piacon történő vásárlására irányuló, olyan program elfogadására, mint amelyet a sajtóközleményben jelentettek be.

A költségekről

- 128 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 119. cikket, az EUMSZ 123. cikk (1) bekezdését, az EUMSZ 127. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló (4.) jegyzőkönyv 17–24. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok felhatalmazzák a Központi Bankok Európai Rendszerét (KBER) az államkötvények másodlagos piacon történő vásárlására irányuló, olyan program elfogadására, mint amelyet az Európai Központi Bank (EKB) Kormányzótanácsának 2012. szeptember 5-i és 6-i, 340. sz. üléséről készült jegyzőkönyvben említett sajtóközleményben jelentettek be.

Aláírások